

Bijlage VWO

2025

tijdvak 1

Turks

Tekstboekje

examentor.nl

VW-1008-a-25-1-b

Examentor — Slim slagen voor je eindexamen
www.examentor.nl · AI-tutor · Gratis beginnen

© Staat der Nederlanden · examenblad.nl

(1) Kimi zaman akıllı telefon, kimi zaman koltuk ya da bir ayakkabı... Alışverişlerin çoğu, ihtiyacınız olsun ya da olmasın bir sonraki satın alma eylemine giden yolu da açıyor. Modern çağın sorunlarından biri olarak görülen tüketim çılgınlığının bir boyutu da domino taşı gibi birbirini tetikleyen Diderot etkisi.

(2) Diyelim ki yeni bir bilgisayar aldınız. Üzerinde tek bir çizik yok. Hızı mükemmel, kalitesi gözünüzü alıyor. Ancak bilgisayarınız yıllardır kullandığınız çalışma odanızda fazla yeni duruyor. Sonra bir bakıyorsunuz, önce o yeni bilgisayara yepyeni aksesuarlar almışsınız. Ardından ona yaraşır yeni bir masa, sonra sandalye. Kütüphaneniz de biraz eski kaldı, onu da şık bir kitaplıkla yenilemekte fayda var. Yerdeki halı da çok demode, onu da değiştirdiniz. Yeni bir aydınlatma sistemi de hiç fena olmazdı. Ardından bu modern odaya uygun tablolar, biblolar aldınız. Yeni bir bilgisayar ile başlayan alışveriş maceranız böylece devam etti. Artık tüketim çılgınlığının bir ferdisiniz. Diderot etkisi sizi de tesiri altına aldı.

(3) Fransız filozof Denis Diderot'un kaleme aldığı 'Eski Sabahlığım İçin Pişmanlık' başlıklı yazısı bu kavramın doğuşuna vesile oldu. Diderot bu yazısında, kendisine hediye edilen gösterişli kırmızı bir sabahlıktan bahseder. Sabahlığa sahip olduktan sonra içinde, diğer eşyalarını da değiştirmeye yönelik bir arzu hisseder. Neredeyse bütün eşyalarını yenileriyle değiştirir. Bu arzusunun kırmızı sabahlıktan kaynaklandığını, sabahlığın evindeki diğer eşyalarla uyumsuzluk içinde bulunduğunu ve başına ne geldiyse bu sabahlık yüzünden geldiğini ifade eder. Asıl gereksinimlerinin ve gereksinim duyduğunu sandığı şeylerin arasında kaybolduğunu belirtir. Özetle, herhangi bir ürünün satın alınması tüketicilerde o ürünü yeni ürünlerle tamamlama arzusu yaratır ve buna Diderot etkisi denir.

(4) Günümüzde her bir birey, tüketim toplumu adı verilen sosyolojik terimin bir parçası. İstanbul Arel Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Aslı Burcu Toku, "Diderot'un söz konusu yazısı

1769 yılı gibi eski bir dönemde kaleme alınmasına rağmen etkisinin günümüz tüketici davranışında da önemli bir yeri vardır. 3.” diyor. Satın alma eyleminin, her dönemde, kişiyi sonu olmayan tüketim sarmalına sokabileceğini söylüyor.

(5) “Birçok mağazanın indirim yaparak, ürün yelpazesini genişleterek ya da hediyeler dağıtarak yaptığı pazarlama stratejilerinden farklı bir etki bu. Vitrindeki ürünler, Diderot birliği içinde tüketiciye sunulur. Vitrinde görüp beğendiğiniz bir pantolonu, üzerine yakıştırılmış olan gömlek ile birlikte satın almanız Diderot etkisinin bir yansımasıdır.” Dr. Aslı Burcu Toku bu durumu şöyle anlatıyor: “Pazarlama stratejilerinde Diderot etkisi, genellikle eşyaların Diderot birliği yaratacak şekilde, uyum içinde sergilenmesi ile kendini göstermektedir. Örneğin, İsveç’in dünyaca ünlü mobilya ve aksesuar firmasında mallar tek tek sergilenmez. Diderot birliği içinde sergilenir. Mağazada oluşturulmuş bir salon konsepti vardır. Koltuklar, kırlentler, duvar tabloları, sehpa, sehpanın üzerine konulmuş aksesuarlar, hepsi birbiriyle uyum içindedir. Bunu gören müşteri, ürünleri de bir bütün olarak satın almak ister. Dolayısıyla yalnızca tek bir ürün almaya giden müşteri, bir sürü ürün alarak mağazadan çıkar.

(6) Diderot etkisi, bilinçsizce alışveriş yapmamızın sebeplerinden yalnızca bir tanesidir. Bunun dışında mesela Thorstein Veblen gibi tüketimi çekememezlik duygusuna dayandıran bazı önemli yazarlar bulunmaktadır. Örneğin, komşunuzun otomobilini değiştirmesi gibi bir olay, sizde otomobilinizi değiştirme dürtüsü yaratabilir. Bu durumda, çekememe duygusu bir etki haline gelmektedir. Kimi insanlar da sahip oldukları sosyo-ekonomik sınıfı belli etmek için hava atma amaçlı tüketir. Dolayısıyla markaların tüketicileri kendilerine çekmek için yaptıkları pazarlama faaliyetleri, işin yalnızca görünen kısmıdır ancak tüketiciyi motive eden psikolojik değişkenler birbirinden oldukça farklı dinamiklere sahiptir.”

(7) Diderot etkisi ile başa çıkmanın en etkili yolu, eğer çok ihtiyacımız yoksa ilk satın alma eylemini hiç gerçekleştirmemektir. Çünkü ilk satın alma eylemini gerçekleştirdikten sonra, eskiden beri sahip olduğumuz eşyalar yeni satın aldığımız ürün ile bilinçsizce kıyaslanmaya başlanıyor. Diderot etkisiyle başa çıkmanın bir başka yolu da bir şey satın alırken kendimize ‘Buna gerçekten ihtiyacım var mı?’ diye hatırlatmalar yapmak olabilir.

bron: trthaber.com

Tekst 2 Bitkilerin Sessiz Çığılı

(1) Favori filminiz hangisi? ‘Kuzuların Sessizliğı’ mi yoksa ‘Bitkilerin Çığılı’ mı? Ya da şöyle sorayım: Evdeki bitkileri sularken onlarla konuşan insanlardan mısınız? Peki ya o sırada bitkileriniz de size derdini anlatmaya çalışıyorsa...Yok, amacım sizi paranoyak yapmak değil, aksine İsraili bilim insanlarının yayımladığı yeni bir çalışmayı sizlerle paylaşarak konuya açıklık getirmek... Ne o, şu hayatta tek stres yapanın kendiniz olduğunu mu sanıyordunuz? Yalnız değilsiniz, bitkiler de oldukça stresli canlılardır. Üstelik güneş, kuraklık, otobur böceklerin saldırıları gibi çevresel stres faktörleri mevcutken ‘Bir yoga yapayım da rahatlayayım.’ deme lüksleri bile yoktur. Onun yerine ultrasonik (insan kulağının duyamadığı) naralar atarlar. Yanlış anlaşılmasın, bitkilerin ses çıkardıklarını gösteren ve bu sesleri ölçen ilk çalışma bu değil. Bitkilerin, kuraklık ile sınıandıklarında su taşıyan borularda oluşan hava kabarcıklarının patlaması sonucu ultrasonik sesler çıkardıkları çok önceden gösterilmiş. Bu makale ise biyoakustik alanındaki bu çalışmaları bir üst seviyeye çıkarıyor.

(2) Gelin bu makalede İsraili araştırmacıların neler yaptıklarını adım adım inceleyelim. Öncelikle bu çalışmada kobay olarak domates ve tütün bitkilerini seçiyorlar. Bitkileri strese sokmak için ise iki farklı yöntem belirliyorlar: kuraklık ve yaprak kesimi. Daha sonra strese sokulan bitkileri ve stressiz kontrol bitkilerini ses yalıtımı olan akustik bir kutu içerisine yerleştirerek iki mikrofon yardımıyla çıkardıkları ultrasonik sesleri kaydediyorlar. Sonuçlar çok ilginç! Strese giren bitkilerden sesler gelirken stressiz bitkiler sessizliklerini bozmuyorlar. Bu kadarla da kalmıyorlar; akustik kutuyu bir kenara atıp bu sesleri serada saptamaya karar veriyorlar. Malum sera gürültülü bir ortam, bu hengamenin içinde domatesin zırlıtısını nasıl duyacaklar derken imdatlarına yapay zekâ yetiştiriyor. Yapay zekâ ile öğrenme teknikleri kullanarak bu sesleri ortamdaki diğer seslerden ayırt etmeyi başarıyorlar. Bununla sınırlı kalmayıp farklı stres etkenlerine karşı bitkilerin farklı sesler çıkardıklarını da saptıyorlar. Yani kuraklık ile sınıanan bitkiler belirli bir frekansta söylenirken, yaprakları kesilenler farklı frekansta homurdanıyorlar.

(3) 10

Ne yazık ki bu sorunun kesin bir cevabı olmasa da birkaç varsayım mevcut. Birçok böcek türünün seslere karşı duyarlı olduklarını biliyoruz. Bu da akla acaba bitkiler böceklerle bir şeyler mi anlatmaya çalışıyor sorusunu getirebilir. Aynı şekilde çiçekler de seslere karşı duyarlıdır. Örneğin birkaç sene önce yapılan bir çalışmada bitkilerin farklı sesleri duyabildiği ve bu seslere karşı fizyolojik tepkiler verdiği ortaya konulmuş. Yani bitkiler aralarında 'fiskos' yaparak birbirlerini değişen çevresel koşullara karşı önceden uyarıyor olabilirler. Önümüzdeki yıllarda yapılacak araştırmalar bu sorulara ışık tutacak gibi gözüküyor.

(4) Peki bu makale tarım için ne önem arz ediyor? Kocaman bir sera hayal edin, içinde yüzlerce domates, patlıcan, biber bitkisi olan. Stratejik noktalara yerleştirilen mikrofonslarla bitkilerin sesleri kaydedilebilir ve bitkilerin sağlık durumları gözlemlenebilir. Otobur saldırıları, kuraklık, bakteri ve virüsler gibi çevresel sorunlar bitkilerin çıkardıkları seslerle büyümeden saptanabilir. Kulağa bilim kurgu filmi gibi gelse de İsrailli bilim insanları bu yöntemin patentine başvurmuşlar bile. Dünyanın nüfusu giderek artarken tarım teknolojilerine de daha çok gereksinim duyuyoruz. 'Biyoakustik' önemli bir yöntem haline gelecek mi hep beraber göreceğiz.

bron: cumhuriyet.com.tr

Tekst 3 Antalya'nın Antik Kentleri

Hem tarihi dokusu hem de doğal güzellikleri bakımından ülkemizin en gözde yerlerinden birisidir Antalya. Olur da yolunuz düşerse antik kentleri gezmeden sakın ayrılmayın bu ilden. Sırt çantanızı kapın ve bu büyüleyici yolculuğa işte bu antik kentlerden başlayın.

(1) Aspendos Antik Kenti

Aspendos, Serik ilçesinin 8 kilometre doğusunda, Köprüçayı'nın dağlık bölgesinden düzlüğe ulaştığı yerde M.Ö. 10. yüzyılda Akalar tarafından kurulmuş ve antik devrin gelişmiş zengin kentlerinden biridir. Buradaki tiyatro M.S. 2. yüzyılda Romalılar tarafından inşa edilmiştir. Aspendos'un en önemli yapısı tiyatrosudur. Antik tiyatrolar arasında en iyi şekilde korunmuş bir açık hava tiyatrosudur. Bu tiyatro Anadolu'daki Roma Tiyatrolarının günümüze sahnesi ile ulaşabilen en eski ve sağlam bir örneğidir. Her yıl binlerce yerli, yabancı turist Aspendos'u gezmektedir. Antik tiyatro ayrıca konserler, etkinlikler için kullanılmaktadır.

(2) Olympos Antik Kenti

Olympos, adını 16 km kuzeyindeki Torosların batı uzantılarından biri olan 2375 m yüksekliğe sahip Tahtalı Dağı'ndan alır. Kentin günümüze ulaşmış kalıntıları Helenistik, Roma, Bizans dönemlerine aittir. Olympos doğudan batıya doğru hızla denize akan bir ırmağın ağzında ve her iki yakasında yer alır. Antik dönemde kenti ikiye bölen nehir yatağı bir kanal içine alınarak her iki yakası da iskele olarak kullanılmış ve köprü ile birbirine bağlanmıştır. Şehrin görülebilir diğer önemli yapısı ise ırmak ağzının 150 m batısında yer alan tapınak kapısıdır. Kentin birkaç kilometre güneybatısındaki Çakaltepe olarak anılan yükseltinin güney yamacından devamlı olarak alev çıkar.

(3) Perge Antik Kenti

Kent, Antalya şehir merkezinin 17 km doğusundaki, Aksu sınırları içinde yer almaktadır. Mimarisinin yanında mermer heykeltıraşlığıyla da ünlüdür. Şehre giden yol üzerinde ilk karşılaşılan yapı, Yunan-Roma tipinde inşa edilmiş anıtsal tiyatro binasıdır. Mermer heykel çeşitlerini burada da

görmek mümkün. Tiyatronun kuzeyinde Anadolu'nun en iyi korunagelmiş stadyumlarından biri yer alır. Agora, değişik planlı mekânlarıyla şehrin diğer sosyal merkezi olan antik spor eğitim tesislerini içerir.

(4) Patara Antik Kenti

Fethiye-Kalkan arasında Xanthos vadisinin güneybatı ucunda bugünkü Ovagelemiş Köyünde yer alan Patara Antik Kenti, Likya'nın en önemli ve en eski şehirlerinden biridir. Akdeniz kaplumbağaları Caretta-Carettaların milyonlarca yıldır yumurtalarını bırakıp yavruladıkları ender sahillerden biri olması ile de ayrı bir öneme sahiptir. Roma medeniyetinde Apollon'un önemli bir kehanet merkezi olarak ün yapmış olan Patara, aynı zamanda Anadolu'dan Roma'ya nakledilen tahılların depolandığı ve saklandığı bir limandı.

(5) Phaselis Antik Kenti

Phaselis Antik Kenti'nin Akdeniz'e uzanan küçük bir yarımada üzerinde M.Ö. 7. yüzyılda Rodoslu kolonistlerce kurulduğu söylenir. Coğrafi konumu önemli bir liman kenti olduğunu gösterir. Biri yarımada'nın kuzeyinde diğeri kuzeydoğuda üçüncüsü ise güneybatı kıyısında yer alan üç limana sahipti. Günümüze ulaşan en anıtsal yapı su kemerleridir. Şehrin diğer iki önemli kalıntısı ise şehir meydanındaki biri küçük diğeri büyük iki hamam kalıntısıdır. Özellikle küçük hamam kalıntıları Roma hamamının ısıtma sistemi hakkında bilgiler verir.

bron: antalyacityzone.com

Tekst 4 Yeni Nesil Kooperatifler

(1) *Kısaca sizi tanıyabilir miyiz? Birçok alanda tecrübesi ve birikimi olan biri olarak multi-disipliner çalışmaktan mutlu musunuz?*

2002 yılında başladığım çalışma hayatımı, satış-pazarlama alanında satış elemanlığından bölge müdürlüğüne kadar farklı kademelerde sürdürdüm. 2012 yılında Başka Bir Okul Mümkün Derneği ile tanıştım ve bu tanışma hayatımın dönüm noktalarından biri oldu. Halen Başka Bir Okul Mümkün Derneği ve Genç İş Kooperatif başta olmak üzere çeşitli sivil toplum kuruluşlarında danışmanlık ve eğitmenlik yapıyorum. Multi-disipliner çalışma modeli beni inanılmaz geliştiriyor. Özel sektör, özel hayat ve sivil toplum deneyimlerini ve bilgilerini harmanlamak ve ihtiyaca göre kullanmak çok yaratıcı bir süreç oluyor benim için.

(2) 13

Benim için bu bir farkındalık süreci oldu aslında. Daha önce iki kere kendi işimi kurma girişimim oldu ve ikisi de battı. Özel sektördeki hikayem de bu şekilde oldu, hep iyi bir takım oyuncusu oldum; para, mevki ya da gelir odaklı olmadım, riskleri ve fırsatları görüp içinde yer aldığım ekiple paylaştım ama genelde bu benim aleyhime oldu. Çünkü bu paylaşımlar birçok kez alınıp çıkar için kullanıldı. Özel sektörde genelde size kariyer, daha fazla para, prim, ünvan için çıkarıcı ve bencil olmanız özendiriliyor ve paylaşımcılık 14 olarak görülebiliyor. Başka Bir Okul Mümkün sürecinde ise dayanışmayı, paylaşmayı, iç motivasyonu, birlikte üretmeyi gerçek anlamda deneyimledim. Bu deneyim beni kooperatifçiliğe bağladı ve bu alanda uzmanlaşma yolunu açtı.

(3) *Kooperatifinizin ismi GENÇ İŞİ KOOP. Kendini genç hissedenleri mi, gençleri mi yoksa iş yapma modeli olarak gençlik enerjisini mi tanımlıyor?*
Aslında hepsini. Genç İş Kooperatif ilk kuruluş sürecinde üniversiteden yeni mezun olmuş, kendilerini kooperatifçilik modeli ile istihdam etme fikri ile yola çıkmış yedi genç tarafından kuruldu. Bu yolda ilerlerken kooperatifçilik alanında ihtiyacın sadece gençlerin istihdamı değil kooperatifçiliğin yeniden tanımlanması olduğunu görmüş ve kendini genç hisseden ortaklara da kapılarını açmıştır. Ayrıca yapmakta olduğu işleri de

klasik yöntemlerle değil, günümüz şartlarına uygun, ihtiyaca daha doğru cevap veren yenilikçi, genç bir bakış açısı ile yapmaya çalışmaktadır.

(4) Kooperatif modeli Batı toplumlarında çok yaygınken Türkiye’de neden ısınılmayan, uzak durulan bir model olarak kalmış olabilir?

Bu sorunun tek bir cevabı olmadığını düşünüyorum. Ne yazık ki ülkemizde özellikle konut yapı, hayvancılık ve tarımsal kalkınma kooperatifleri ile ilgili çok fazla mağduriyet, dolandırıcılık ve yolsuzluk yaşanmış. Ayrıca Türkiye’deki 1163 sayılı kooperatif kanunu ilk defa 1969 yılında yayımlandı ve günümüze kadar çok fazla değişiklik olmadan çeşitli yönetmelik düzenlemeleri ile kullanılmakta. Bu nedenle de gerek yorum gerekse uygulama farklılıklarından dolayı ihtiyaca cevap veremez bir durumda. Anadolu coğrafyasında dayanışma kültürü çok eskilere dayanır ancak örgütlü iş yapmak, ortak karar almak, birlikte üretim yapmak hep sorunlu bir süreç olmuştur. Kısa süreli misafirperverlik ve imece dayanışması ile uzun süreli ortak üretim, karar alma, gücü paylaşma, eşit, adil yönetim uygulama arasında çok farklı yaklaşımlar var. Bunu sahada yaptığımız çalışmalarda da çok net görüyoruz.

(5) Yaptığınız faaliyetlerde hangi ilkeleri baz alıyorsunuz?

Yaptığımız tüm işlerde ve faaliyetlerde aşağıdaki ilkelere göre davranmaya özen gösteriyoruz;

Eşit işe eşit ücret – Kooperatifte çalışan ortak ve gönüllülerin her biri harcadıkları emek karşılığında aynı birim ücreti kazanırlar.

17-1 – Kooperatif, kazancın yüzde 20’sini idari giderler için alır arta kalanı emek verenler arasında çalıştıkları zamana göre paylaştırır.

17-2 – Kooperatif, alanında uzman kişileri istihdam eder. Her ortak, eğitimi ve deneyimiyle uyumlu işlerde görev alır.

17-3 – Çalışmamız ve çıktılarımız bireysel değil, kolektiftir.

Çalışmalarımıza daima çözüm ortaklarımızı dahil ederiz.

17-4 – Kooperatif reçete sunmaz. Önemli olan çözümü beraber bulmaktır. Hatalarımızdan öğrenip daha iyisi için çalışırız.

Girişimciliğin bir modeli olan kooperatifçilik ve özelinde sosyal kooperatifçilik, gençler için hem istihdam hem de mutlu oldukları işi yapmak için çok doğru bir model.

bron: bilgi.microfon.co

(1) Yapılan araştırmalar gençlerin % 5-15 kadarının okuma güçlüğü yaşadığını gösteriyor. Disleksi olarak da ifade edilen bu güçlüğü nedenlerinden birincisi, dilin seslerden ve hecelerden oluştuğunu kavramakta zorluk çekmeleri. Konuşma dilinin sesleriyle yazının sembolleri arasında bağ kurmakta zorlanıyorlar. Bunu gözeterek 'Sen de Oku' adında bir seri başlatan Tudem Yayın Grubu, yurt içinden ve yurt dışından pek çok yazarla okuma güçlüğü çeken çocuklara ulaşmaya çalışıyor. Özgün eserlerin yanı sıra yazarlar, klasikleri de yeniden anlatıyor. Yazar Mehmet Atilla, okuma güçlüğü çeken gençler için hazırlanan 'Sen de Oku' serisi hakkında konuştu.

(2) Bir yazar olarak okuma güçlüğü çeken gençler için yazma fikri nasıl oluştu?

Yazma eyleminin katmanlarından biri de okumanın zenginleştirici gücüne inanmak. Bu inançla okuyor, araştırıyor ve yazıyoruz. Yazınsal anlayışımızdan ödün vermeden, belli ölçütleri gözeterek okura ulaşmak da varmak istediğimiz hedeflerden biri. Gençlik edebiyatında da durum böyle. Ne var ki son yıllarda bu çabayı engelleyen bazı gelişmeler oldukça hız kazandı. Kültürel kazanımlara erişimde görsel medyanın payı alabildiğine çoğalırken basılı kaynakların direnci gittikçe azalıyor. Ekran bağımlılığı hepimizin zayıflığı artık. Madalyonun arka tarafında ise, diğer faktörler gibi göz önünde olmayan, gereken ilginin ve önemin verilmediği yoksulluk, eğitim koşullarındaki olumsuzluklar, ulaşım zorlukları gibi etkenler yer alıyor. Bütün bunların yanı sıra okuma eylemiyle buluşamayan başka bir kesim daha var ki, 'Sen de Oku' koleksiyonunun hedeflediği bireyler de orada zaten. Bu kesimin içinde hem disleksili hem de okuma isteksizliği yaşayan çocuklar var. Gelişmiş ülkelerde bu konuda bazı adımlar atıldığını biliyorduk. Tudem Yayın Grubu da bu adımların Türkiye'deki uzantısı olma işlevini yerine getiriyor şimdi. Amaç ortak: Okuma güçlüğü ya da isteksizliği çeken çocukların da ellerinde kitap, evlerinde kitaplıkları olsun istiyoruz; tıpkı - her ne kadar haksızlık da olsa - bunlara kolaylıkla

sahip olabilen diğer akranları gibi... Böylece onlar da kurmacanın heyecanıyla, hayal dünyasının büyüyle, dilin etkili gücüyle buluşacak ve bu konularda bir eksiklik yaşamayacaklar.

(3) Kitaplarınızda hangi teknik özelliklere önem verdiniz?

Okuma güçlüğünün sebepleri göz önünde tutulduğunda izleyeceğimiz ilk yöntem belliydi: Yazacağımız metinlerde uzun ve yazımı zor sözcüklerden kaçınacaktık. Cümlelerimizi de olabildiğince kısa tutmaya çalışacaktık. Uzun cümlelerin sonuna ulaşmak için harcanacak zaman ve çaba, hedef kitlemizdeki gençlerin çabucak yorulmasına neden olurdu ki bu hiç de istemediğimiz bir şeydi. Kaldı ki yalnızca hedef kitlemizin değil, ona eşlik edecek büyüklerin de rahatça okuyabileceği metinler yaratmalıydık. Ayrıca zaman kaymaları, geriye dönüşler, uzun bölümler gibi okuru yoran ve oyalayan yapıları yönelmeden hedef kitlemizi bir an önce olayların içine çekmeliydik. Bunun için de okurun çabucak duygusal bağ kurabileceği, ilginç konular seçmeliydik. Dolayısıyla kitapların girişi büyük önem kazanıyordu. Bu arada çok önemli bir noktayı gözden kaçırmamaya çalıştık. Hedef kitlenin algı düzeyini 20. Aşırı derecede basitliğe kaçmamalı, disleksili diye çocukların zekâsını aşağılama gibi bir yanılgıya düşmemeliydik. Yazar olarak biz bunları yapmaya çalışırken kitabın okura kolaylık sağlayan fiziksel özelliklerini de yayınevi üstlendi. Kâğıt kalitesi, sayfa tasarımı, yazı tipi, kâğıt rengi, resimleme gibi teknik nitelikler hedef kitlemize uygun olarak seçildi. Bütün bunlar etkileyici bir hikâye ve inandırıcı karakterlerle birleşince amacımıza ulaşmak biraz daha kolaylaştı.

(4) Yazarların dislektik gençler için kaleme aldığı öyküler dışında dünya klasiklerinin anlatıldığı bir seriyi de kaleme almışsınız. Bu yöntemi okurlarımıza anlatır mısınız?

Bilindiği gibi dünya klasikleri her dönem okunmayı hak eden kitaplar. Ancak hem içerik hem de anlatım olarak okuma güçlüğü ya da isteksizliği çeken gençlerin çok uzağındalar. Demek oluyor ki bu çocukların klasik yapıtlarla buluşmaları, onları okuyabilmeleri olanaksız. ‘Sen de Oku’ koleksiyonu genişledikçe bu durum bir sorun olarak kendini hissettirmeye başladı. Akranlarının klasik yapıtlardan söz ettiği anlarda bu çocukların suskun ve mahcup kalmalarına gönlümüz razı olmadı. Hep birlikte el ele verip dünya klasiklerini de serinin kapsamına almaya karar verdik. Birçok yazar arkadaş da bu sürece katıldı. Vurgulamak istediğim nokta şu: Yaptığımız kısaltma ya da özetleme değil, klasikleri ‘yeniden anlatım’ yöntemiyle ‘Sen de Oku’ serisinin mantığına uyarlamak. Metinleri kısaltma eğilimine girmeden onların ruhunu ve havasını korumaya çalıştık. Örneğin Gülliver’in Gezileri aslında dört ayrı geziden oluşur. Ancak tüm uyarlamalarda bu gezilerden yalnızca ikisi işlenmiş, son iki gezi çıkarılmıştır. Ben öyle yapmadım. Çünkü bu eserin yazarına ve bu eseri okuyan ve okuyacak olan çocuklara da önem veriyorum. Gezilerin dördünü de yeniden anlattım.

bron: uplifers.com

(1) Ordu’da, Kurul Kalesi ve yerleşmesinde 2100 yıllık olduğu tahmin edilen 110 santim yüksekliğinde, mermerden ve tahtta oturan Ana Tanrıça Kibele heykeli bulundu. Heykel aynı zamanda, Türkiye’de yerinde bulunan ilk 22 heykel olma özelliğini taşıyor. Heykelin, Kurul Kalesi’nin Romalılar tarafından işgali sırasında giriş kapısındaki duvarların yıkılmasıyla yerinde kalarak günümüze kadar ulaştığı tahmin ediliyor. Doğu Karadeniz Bölgesi’nin ilk bilimsel arkeolojik kazısı olma ünvanına sahip Kurul Kalesi kazıları, Ordu il merkezine 20 km uzaklıkta yer alıyor.

(2) İzmir’in Seferihisar ilçesinde yer alan ve sanatçıların kenti olarak anılan Teos Antik Kenti’nde, kira sözleşmesi niteliği taşıyan 2200 yıllık yazıt bulundu. M.Ö. 1100 yıllarından itibaren yerleşim gören ve antik yazar Herodot’un “Dünyanın en ılımlı yerinde” diye bahsettiği Teos Antik Kenti’nde bulunan yazıtın içeriği oldukça zengin ve daha önce bilinmeyen iki hukuki terim kullanılmış. Bir kefil ve kentin ileri gelenlerinden oluşan altı şahitle yapılan sözleşmede, içerisinde binalar bulunan arazinin uygun kullanılmaması durumunda uygulanacak cezalar da yazıyor. Yazıtın içeriğine göre, kentin Gymnasium’undaki 20 ile 30 yaş grubundaki Neoslar, Teos’lu bir vatandaştan bir miras edinmiş. Şahıs; içinde yapılar, köleler, kutsal sunak bulunan arazisini Neoslar’a bağışlamış. Neoslar da çeşitli masraflarını karşılamak ve her yıl düzenli olarak o araziden gelir elde etmek için kiraya vermiş. Neoslar sözleşmede ‘kutsal’ olarak nitelendirilen bu araziye yılda 3 gün kullanmak istediklerini belirtmiş. Yazıt; Gymnasium’un yapısını, Neoslar’ın mal sahibi olabildiklerini ve bunları kiraya çıkararak gelir elde ettiklerini gösteriyor. Bu anlamda antik dünyada başka bir örnek yok. Yazıtın neredeyse yarısı ceza formülleriyle donatılmış. Kiracı zarar verirse, arazinin yıllık bakımını yapmazsa, binaları bakımsız bırakırsa ceza ödeyeceği anlatılmış. Ayrıca kiraya veren Neoslar her yıl araziye denetleyeceklerini, arazinin verimliliğinin kesinlikle azalmaması gerektiğini de yazmışlar.

(3) Kırıkkale'nin Delice ilçesine bağlı Karalı ve Elmalı köylerini birbirine bağlayan arazi üzerinde yağışlardan oluşan selde tarla yüzeyinin süpürülmesi sonucu, Roma dönemine ait mozaik kalıntıları ortaya çıktı. Mozaikte, Orpheus sol elinde lir çalarken, sol tarafta esasına yaslanarak oturmuş bir erkek, sağ tarafta ise her iki eli yana açılmış bir kadın figürü yer alıyor. 7.90 metre uzunluğunda, 6.10 metre genişliğindeki yaklaşık 2000 yıllık olan mozaığın yapıldığı dönemde bir villanın ziyafet salonunu süslediği düşünülüyor. Mozaikte dıştan içe doğru beş sıra bordür ve ortada ana sahne yer alıyor. Bordürlerde geometrik motifler ve madalyon bezemeleri işlenmiş. Orpheus ise mozaik tabanın merkezinde yer alıyor. Fosilet kenarında yer alan hayvan figürlerinin ise muhtemelen Persephone ve Hades'le ilgili figürler olabileceği düşünülüyor. Yunan mitolojisinde Orpheus, efsanevi bir müzisyen ve şair olarak biliniyor.

(4) Zonguldak'ta yeni tespit edilen bir Porsuk ağacı tam 4112 yaşında çıktı ve dünyanın bilinen en yaşlı Porsuk ağacı oldu. İlk olarak Bronz Çağı'nda filizlenen Porsuk ağacının (*Taxus baccata*), Anadolu'nun bilinen en yaşlı ağacı olduğu ortaya çıktı. Ağaç aynı zamanda dünyanın en yaşlı beş ağacı arasına girdi. 4112 yaşındaki Porsuk ağacının tarihlendirilmesi, yıllık halkaların laboratuvarında incelenmesiyle yapıldı. Yapılan incelemelerde ortaya çıkan sevindirici sonuçlardan biri de ağacın hala oldukça sağlıklı olması ve insanlar tarafından zarar görmediği sürece en az 4.000 yıl daha yaşayabileceği.

bron: arkeofili.com

Tekst 7 Para Hakkında Bilmeniz Gerekenler

(1) Paraya sahip olmak, onu yönetmek ve biriktirmek oldukça özveri isteyen bir süreçtir. Paraya söz geçirebilmek için birtakım fıkırlere sahip olmak, bütçenize şekil vermenizi ve yönetmenizi kolaylaştırır. Çünkü dönem dönem keyif aldığımız pek çok şey olabiliyor. 26-1. Örneğin kredi kartınızın ödenmeyi bekleyen borcunu henüz tam ödememiş olmanıza rağmen alışverişlerinizde kredi kartınızı kullanmaya devam ederseniz, sonraki dönemlerde hâlâ borç ödüyor olursunuz. Unutmayın ki hazzı erteleyebilmek veya ölçüsünü kaçırmadan yaşayabilmeyi ne kadar erken zamanlarda alışkanlık edinirseniz, maddi durumunuzu o kadar kolay ve çabuk düzene sokarsınız.

(2) Bazen herkes gibi siz de hatalar yapabilirsiniz. Sadece elinizden gelenin en iyisini yapın ve eylemlerinizin sorumluluğunu üstlenin. Örneğin bir ay aşırı harcama yapabilirsiniz veya ödemeniz gereken faturalarınızı unutabilirsiniz. Bunlar çok normal şeyler. Ancak bunların sonucunda sıkışacağınızı ya da zor duruma düşeceğinizi önceden anlamak ve bu zorlukla nasıl başa çıkabileceğinizi öğrenmek sizin elinizde. 26-2. Mesela daha çok seyahat etmek istiyorsanız ne kadar bir bütçeye sahip olmanız gerektiğini hesaplayın ve bunun için gereken maddiyatı sağlayın.

(3) Giderlerinizin gelirinizi aşmadığını kontrol edebilmenin ne kadar önemli bir nokta olduğunu fark ettiğinizde bütçenizi daha kolay yönetebilirsiniz. Paranızın nasıl ve ne şekilde çalıştığını anlayabilmek, sahip olduğunuz paranın sizin için en etkili şekilde çalışmasını sağlayan ilk adımdır.

26-3. Genellikle genç yaşlarda borç yönetimini deneyimlemek oldukça zorken sizi kötü finansal kararlara itecek ve hatta buna teşvik edecek insanların olması işleri daha da zorlaştırır. Gençken her türlü tüketici borçlarından ve kredilerden kaçınmak gereklidir. Gereksiz yere borçlanmalar gelecek yaşantınızı etkiler. Böyle durumlarda borç istemek veya krediye başvurmak zorunda kalabilirsiniz.

(4) 26-4. Bunun başlıca sebebi internet. Bir günde dünyada merak ettiğimiz bir yere gidebilme, herhangi birisiyle istediğimiz anda iletişim kurabilme imkanına sahibiz. Bunlar oyunun kurallarını değiştirir ve daha kolay pasif gelir elde etmeye yardım eder. Örneğin; dijital bir ürün satabilir, bir blog kanalı açabilir, evden serbest çalışabilirsiniz.

(5) Çevrenizden “Hayatımın çoğunu çalışarak geçirdim ama hiçbir şeye sahip olamadım.” benzeri cümleleri duymuşsunuzdur. İşte siz bu cümleyi kurmak istemiyorsanız, kendinize bir banka hesabı açarak birikim yapmaya olabildiğince erken başlayın. Erkenden birikim yapmaya başlamanızın bir diğer artısı ise daha genç yaşlarınızda finansal özgürlükle tanışmaktır.

(6) Kira ödemeleri, yemek yemek veya araba giderleri tabii ki hepimizin olağan masrafları. Ancak bunlardan başka ihtiyacınız olmayan, sırf istediğiniz için almayı planladığınız bir ayakkabıyı veya kıyafeti almadan önce gerekli bütçeyi kendinize ayırın. Hayatınızda istediğiniz ne olursa olsun elde etmek için çabalayın. Bu çabanın gerektirdiği bütçeyi de öncesinde edinmeye çalışın. İster birikim yoluyla olsun ister çalışarak olsun kendinizi ödüllendirin. Ancak bu noktada hatırlanması gereken en önemli şey; harcamalarınızı yönetemezseniz parasız kalacağınızdır.

(7) İster öğrenci olun ister çalışan bir birey, zaman zaman beklenmedik finansal durumlarla karşı karşıya kalmak mümkündür. Bu gibi durumlarda gerekli olan; bütçenizde belirli bir miktar paranın olmasıdır. Acil durumlarda söz konusu paraya sahip olmanız, ne kadar olduğu önemli değil, sizi içinde bulunduğunuz zor durumdan uzaklaştırır ve daha rahat hareket etmenize fayda sağlar. 29, o anı kurtarmak sizlere daha rahat bir uyku sağlar. Bunun için elinize geçen ilk fırsatta köşeye mutlaka bir miktar para ayırın ve buraya ayırdığınız parayı zamanı gelene kadar unutun.

bron: dergice.com

Tekst 8 Alfa Kuşağı Kimdir?

(1) Z kuşağı ile alfabemiz bitmişti. Bu nedenle yeni bir nesil için yeni bir isme ihtiyacımız vardı. İlk kez Avustralyalı fütürist Mark McCrindle tarafından ortaya çıkan alfa kuşağı kavramı, 2010-2025 aralığını kapsayan 15 yıllık bir süreci kapsıyor. Bu durumda da alfa kuşağının en büyük üyesinin şu an 12 yaşında olduğunu görebiliyoruz. Alfa kuşağının ardından ise beta kuşağı, sonrasında ise gama ve delta kuşakları gelecek. Bir düşünsenize alfalar, 2040-2054 yıllarında doğacak gama kuşağının anne babaları olacak. Bu jenerasyon üzerinde yapılan bazı incelemelere göre ortaya çıkan sonuçlar, alfa çocuklarının diğer kuşaklara kıyasla daha uzun sürecek bir eğitim alacaklarını, iş hayatına daha geç atılacaklarını ve daha geç çocuk sahibi olacaklarını ortaya koyuyor. Ayrıca eğitim hayatları konvansiyonel tutumdan uzak, çevrim içi öğrenme metodu ile gerçekleşecek. Alfa kuşağının ek olarak en girişimci nesil olması bekleniyor. Hayatlarının çok erken dönemlerinde bilgi ve kaynağa ulaşabilme becerileri, dolaylı yoldan bu sonucu getiriyor.

(2) İşte alfa kuşağı özellikleri...

- Çok çabuk sıkılıyor olmaları oldukça belirgindir. Özellikle tek bir duyu organına hitap eden herhangi bir eylemde uzun süre kalmak istemez, hemen sıkılırlar.
- Alfa kuşağı bireyler, kolayca ve rahata düşkündür. Daha aceleci ve sabırsız nitelikler gösterirler. Kendine odaklı bir kuşak olması dikkat çeker.
- Teknolojinin oldukça içindedirler. Daha çok sanal ortamda vakit geçirme eğiliminde olup insanlarla daha kısıtlı bir iletişim kurarlar. Kısaca ekran kuşağı olarak da adlandırılan alfa kuşağının ekranlara bağlanma oranları oldukça yüksektir.

- Yavaş tempodan uzak durmaya çalışan alfa kuşağı aradığı bilgiye hemen ulaşamadığında konudan kopma ya da uzaklaşma tavırları gösterebilir.
- Tekrar davranışları gösterirler. İlgilerini çeken bir videoyu çok kez üst üste izleyebilirler.
- Alfa kuşağında bireysellik çok önde olabilir. Özellikle kendilerinin çok özel olduklarını düşünüp kendilerini bir numara görebilirler.
- İletişim kurma şekilleri de yazmak üzerine değil görsel ifadeler üzerine yoğunlaşır. Yazışmalarında daha ziyade emoji ve ses kayıtları tercih ederler. Dijital okuryazarlık becerileri daha gelişmiştir. Sosyal becerilerde aynı başarıyı gösteremeyebilirler.
- Diğer kuşaklara oranla konuşma yetilerini daha az kullanacakları düşünülür.
- Dokunarak, görerek ya da seçerek alışveriş yapmaktansa daha çok online alışverişe yönelmeleri beklenir.
- Robot teknolojisinin yabancılığını çekmezler. Bu teknolojinin hayatlarında önemli bir öge haline geleceği beklenir. Ayrıca bu kuşağın otonom robotlarla arkadaşlık kurmaları bile öngörülür.

bron: plumemag.com

Tekst 9 Sanatın Oluşumu

(1) Sanat; bir duygu, tasarı, güzellik ve benzerinin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır. Sanat genel anlamıyla hayal gücü ve düşüncenin yaratıcılığıdır. Her toplum kendine özgü bir sanat yapısı oluşturmaktadır. Sanat hep aynı şekilde sürüp giden yaşamı farklı şekilde anlatma eylemidir. İnsanların doğa ve hayat karşısında duygu, düşünce ve isteklerini çizgi, renk, ses ve söz gibi araçlarla anlatmasıdır.

(2) Neredeyse insanlık kadar eski olan sanatın oluşumunu hiç merak ettiniz mi? İnsanlık topluluk içinde yaşamaya, imcece usulüyle birlikte iş yapmaya başladığı anda insanlık tarihi hızlı bir şekilde değişmiştir. Bu başlangıç insanlarla alakalı her şeyin; aynı zamanda sanatın da başlangıcıdır.

(3) Düşünme yetisi beyinde ilerledikçe insanların göz önünde bulunmayan nesne ve görüntüleri betimleme yeteneği de geliyordu. İnsanların kendilerini çevreleyen dünyadan edindikleri algıları, duyuları gerçek imgeleme biçiminde anlatma yolundaki ilk denemelerini beynin bu yetisiyle açıklamak gerekir. Daha 'Neanderthal' çağından beri insanlar, çizgiler ve oymalarla ancak dış çizgileriyle nesnelerin benzerini yapmayı denediler. Ama bu işin üstesinden gelmek için beyinleri daha az gelişmişti, elleri de yeteri kadar becerikli değildi. Nesnelerin benzerlerini yapabilmek, özellikle ellerinin altında bulunan kabataslak aletlerle daha güçtü.

(4) Plastik yöntemlerle, kendilerini kuşatan dünyadaki nesnelerin benzerlerini yaratabilmeleri için, çalışmanın ve iş beceresinin çok iyileşmesini beklemek gerekir. Bazı kaya ve taşların girintili ve çıkıntılı kenar çizgileri, tarih öncesi sanatçılara hayvanların silüetlerini anımsatıyordu ve bunları yontarak ve boyayarak bu benzerliği daha güçlendirmeye çalışıyorlardı. Daha sonra insan silüetleri, hatta mağara duvarlarına, kayaların yüzeylerine, yaşamlarındaki bütün bu oluntuyu da (episode) anlatan kompozisyonlar çizmeye başlıyorlar. Bazen de bu şematik desenleri madeni renklerle canlandırıyorlardı. Bu kompozisyonlar, yabanıl hayvanları, av sahnelerini, kısaca insanın yaşamında karşılaştığı ve belleğinde kalan her şeyi çok gerçekçi bir biçimde betimliyordu.

(5) Yapıtların konusu gibi biçimleri de toplumsal yaşam tarafından koşullandırılıyordu. 37 tablolar doğal çevrelerinin insan tarafından ne ölçüde kavranıldığını yansıtıyordu. Demek ki sanat böylece, başlangıcından beri, çevredeki sahnelerin özel bir biçimde benzerinin

yapılmasından başka bir şey olmadı. İlkel topluluk düzeni tam açılıp gelişme çağındayken insan, nesnelerin ve doğa olaylarının vb. dış özelliklerini az çok doğru biçimde betimlemek yeteneğine ulaşmıştı. Ama o insanın bilgilerinin hepsi yüzeyseldi; henüz nesnelerin ve görgülerin derin anlamını, birbiriyle bağlantılarını, karşılıklı etkilerini anlayamıyordu.

bron: rizomdergi.com

Tekst 10 Tutsaklığın Üç Hali

(1) Ahmet Karadağ'ın yıllardır çeşitli edebiyat-sanat dergilerinde okuduğumuz öykülerinin bir kısmı geçen yıl bu zamanlar kitaplaşarak 'Tutsaklığın Üç Hali' adıyla basıldı. Her öykü bağımsız bir metin olarak kendi düzleminde bir evren kabul edilse de belirli temalardaki öyküler bir arada ayrıca bir anlam kazandığı için öykülerin kitap hâline gelmiş olması önemli ve sevindirici. Tutsaklığın Üç Hali, üç bölümden oluşuyor, Vay, Ken't ve Kissa. Vay'daki ilk öykü olan Dr. Ahmet Karadağ'ın Tuhaf Hikâyesi'nde anlatıcının yazma serüvenine başlama neden'i (why?) anlatılıyor. Aslında bu neden, Sait Faik'in "Yazmasam deli olacaktım." şeklinde betimlediği, hislerini olduğu gibi ifade etme ihtiyacından doğan birçok yazarın ortak duygularını vurgulayan bir durum.

(2) Öykünün konusu doktorluktan yazarlığa 'dönüşüm' olunca hâliyle Kafka'nın Dönüşüm kitabına gönderme olduğu anlaşılıyor. Kafka'da dönüşümün etkisinin ağırlıklı olarak dış kaynaklı olduğu bellidir. Karadağ'ın kitabında gelişmeler, daha derin içsel bir dönüşümle beliriyor. Kırkıncı yaş gününde tuhaf bir biçimde yazma isteğiyle uyanan anlatıcıda Ahmet Karadağ'ın hayatından kesitler bulunduğunu kestirmek zor olmuyor. Zaten kendisi de kitabın girişindeki öz geçmişinde öyküdeki gibi çocuk doktoru olduğunu, yazmaya kırkıncıdan sonra başladığını ifade ediyor.

(3) İkinci öyküde ise bir sirkte fal şekercisi ve ip cambazı olarak çalışan öykücü anlatılıyor. Adam kendisini "Ben gördüğünüz öbür işleri öykücü kalabilmek ve öykülerimi herkese okutabilmek için yapıyorum aslında, asıl işim bu beyefendi." biçiminde ifade ediyor. Bu bölümü okurken acaba yazar da "Benim asıl işim yazmak, doktorluğu öykücülüğü sürdürmek için yapıyorum." mu demek istiyor diye düşünmeden edemiyor insan. Öykü sayısı olarak kitabın yarısını, hacim olarak yaklaşık üçte ikisini oluşturan ikinci bölüm olan Ken't, İngilizcedeki can't sözünün çağrışımıyla şehir hayatının tatsızlığını, zorluğunu, kısacası olumsuzluklarını anlatan öykülerden oluşuyor.

(4) Son bölüm olan Kıssa ise kıssadan hisse kıvamında, kıs(s)a öykülerden oluşuyor. Kitaba da adını veren Tutsaklığın Üç Hali, Kıssa bölümünün ilk öyküsü. Daha doğrusu üç kısa öyküden oluşan bir öykü. Ahmet Karadağ, kitabının üçüncü bölümü olan Kıssa'da üç adet üçlemeye yer veriyor: Tutsaklığın Üç Hali, Ölüm Gibi Bi'sey Oldu Ama ve O da Seher Diyor Sonuncusuna. İlki içerik, ikincisi üslup, üçüncüsü ise kurgu açısından zevkli bir okuma sunuyor. Ölüm Gibi Bi'sey Oldu Ama'da "Gibi bi'sey" kıssası fıkra havasında olsa da "ölüm"ün soğukluğunu azaltma işlevi görüyor.

(5) Öykü bakımından öne çıkan en temel özelliklerden biri hayata dokunmasıdır. Ahmet Karadağ, yaşamın farklı alanlarına, empati yapmamıza olanak sunacak ölçüde odaklanırken öykü tekniğinden, dil ve anlatımdan ödün vermiyor. İnsanlık hâllerinin türlü durumları var Tutsaklığın Üç Hali'nde. Öykülerde hem mizah ve hüzne hem duygu ve düşünceye yer verilince kitap tekdüze bir metin olmaktan kurtuluyor. Dil ve anlatımındaki sağlamlığın yanında zaman zaman yerel söyleyişlere yer vermesi, öte yandan içerikle dil arasındaki uyum, her öyküyü daha zevkle okunabilir kılmış. Bu konuda bir iç mimar titizliğiyle çalışmış yazar. Birbiriyle ilgisiz gibi görünen parçalardan anlamlı bir yapboz oluşturmuş. Sonuç olarak Tutsaklığın Üç Hali daha ayrıntılı incelemeleri hak ediyor, elbette okunmayı da.

bron: edebiyathaber.net

Tekst 11 Şarkılara İlham Olmuş Şiirler

Bazı şairler mısralarıyla sadece gönüllere değil kulaklara da hitap ederler. Adeta ruhumuzu kuşatırlar. Dinlemeyi çok sevdiğimiz bazı şarkıların aslında çok yakından tanıdığınız şairlerin eseri olduğunu öğrendiğimizde şaşırırız. Ünlü şairlerin ağzından dökülen bu sözler, hem şiir haliyle hem de bestelenmiş haliyle ruhumuza dokunur. En iyi besteleriyle bu şiirler bizi kimi zaman eskilere götürerek nostaljik bir havaya sokarlar.

(1) Şinanay

1989 yılına damgasını vuran bu şarkı genellikle Sezen Aksu'nun şarkısı olarak bilinir. Bestesini ise Onno Tunç yapmıştır. Oysaki bu şarkının çok daha geniş bir mazisi vardır. Notalarla birleşen ve dilden dile dolaşan bu sözler aslında Melih Cevdet Anday'a ait bir şiirdir. Ve gözlemlerine yer vermiştir: "Ada vapuru yandan çarklı / Bayraklar donanmış cafcacılı / Simitçi, kahveci, gazozcu." Nakarat kısmı ilk defa Dario Moreno tarafından kullanılan şiir, kimilerine göre anlamsız sözlerden oluşsa da bestelenmiş haliyle kulağa hoş gelmeye başlıyor. Şiirin kelime yapısı göz önüne alındığında hareketli bir kafiyeyle sahiptir.

(2) Olmasa Mektubun

Murathan Mungan'ın kaleme aldığı 'Olmasa Mektubun' adlı şiir 1984 yılında Yeni Türkü tarafından yorumlanmıştır. Mektup yazmak her ne kadar çoktan unutulmuş olsa da türkü dinlemenin bir yerinin ayrı olduğu bu devirde oldukça sevilen bir şarkıdır. Usta yorumcunun sesinden, usta şairin kaleminden çıkan ve tecrübe ile harmanlanan bu eser oldukça değerlidir. Şiir, "Olmasa mektubun, yazdıkların olmasa / Kim inanır senle ayrıldığımızı." sözlerine sahiptir. Bestesi Manos Loyzos tarafından yapılan şiir, müzik ile harmanlanınca duygusunu hissetmemek imkânsız oluyor.

(3) Penceresiz Kaldım Anne

'Penceresiz Kaldım Anne' şarkısı 1987 yılında Ahmet Kaya tarafından seslendirilmiştir. Ahmet Kaya ile müzik dünyasına kavuşan bu şarkının sözleri aslında Yusuf Hayaloğlu'na ait olan 'Hani Benim Gençliğim' şiiridir.

“Hani benim sevincim nerde / Bilyelerim, topacım.” Şiirin sözlerinden, yazarın çocukluk yıllarını anlattığı anlaşılır. Çocukluk dönemini olması gerektiği gibi yaşayamayan şair, dizelerinde nedenini sorgular.

(4) Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz

Bu şarkıyı ilk defa Edip Akbayram 1991 yılında ‘Hava Nasıl Oralarda’ adlı albümünde seslendirmiştir. Bu şarkının asıl söz yazarı Sabahattin Ali’dir. Edip Akbayram’ın şiirdeki ahengi sevmesiyle birlikte mısralar notalara çevrilmiş, gönüllerde taht kurmuştur. ‘Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz’ şarkısı ve sözleri günümüzde de popülerliğini halen korumaktadır. Öyle ki aynı isimle bir televizyon dizisi bile çekilmiştir. Sabahattin Ali’nin Sinop Cezaevi’ndeyken yazdığı sözler şöyledir: “Çok zamanlar çektim kahır zindanı / Bize de mesken oldu Sinop’un hanı.”

(5) Bence Artık Sen De Herkes Gibisin

Rock müziğin üstadı Cem Karaca’nın yorumladığı ‘Bence Artık Sen de Herkes Gibisin’ şarkısının asıl sahibi, tek dize ile duygu yoğunluğu yaşatan şiir üstadı Nazım Hikmet’tir. Edebiyatın gücü ile rock müziğin buluşması dinleyenleri kendine hayran bırakmıştır. “Büsbütün unuttum seni eminim / Maziye karıştı şimdi yeminim.” sözleriyle bizi derinden etkiler.

(6) Kaldırımlar

Necip Fazıl Kısakürek’in usta kaleminden çıkan hüznü mısralar, Funda Arar’ın sesiyle canlandırılmıştır. Bu şiir, yalnızlığı en iyi anlatan eserlerden biridir. Şairin 20’li yaşlarında yazdığı şiirinin sözleri şöyledir: “Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında / Yürüyorum.” Umut ve gençlik heyecanını hissettiğimiz şiir, sözleriyle bize şairin ruh halini hissettirir.

bron: dergice.com

Yarışmanın Amacı

Konak Belediyesi Kısa Öykü Yarışması; edebiyat dünyasına yeni yetenekler kazandırmak, olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu günlerden geleceğe eserler bırakmak, kentin kültür sanat hayatına hareketlilik kazandırmak hem edebiyat meraklılarının üretimini arttırmak hem de kadın yazarların edebiyat dünyasına katılmalarını teşvik etmek amacıyla 2021 yılında ilki yapılan ve her yıl düzenli olarak yapılması planlanan bir etkinliktir.

Yarışmaya Katılım Şartları

- 1 Yarışmaya başvuru ücretsiz olup yurt dışı katılımına açık olacaktır.
- 2 Yarışma 18 yaş üstü katılımcılara açıktır.
- 3 Yarışmaya, Konak Belediyesi çalışanları, birinci derece yakınları, jüri üyeleri ve birinci derece yakınları katılamazlar.
- 4 Yarışmaya katılım bireyseldir. Ortaklaşa yazılan eserlerin kabul edilmesi için partnerinizin yarışma için sizin isminizin kullanılmasını kabul ettiğine dair imzası gerekmektedir.
- 5 Yarışmaya her katılımcı yalnızca bir eserle katılabilir. Birden fazla eser gönderenler değerlendirme dışı tutulacaktır. Gönderilen birden fazla esere farklı isimlerle katılma dahilinde yarışmacı diskalifiye edilecektir.
- 6 Yarışmaya katılımlar e-mail yoluyla kabul edilecektir.
- 7 Yarışmaya katılan kişiler, şartnameyi kabul etmiş sayılır.

Yarışmaya Katılacak Eserlerin Özellikleri

- 8 Yarışma dili Türkçedir. Farklı bir dille yazılan eserlerin çevirisi yapılmayacak olup değerlendirme dışı tutulacaktır.
- 9 Yarışmanın konusu 'Tarih ve Efsaneler' olarak belirlenmiştir.
- 10 Yarışmaya gönderilen eserler yayımlanmamış, başka bir yarışmaya gönderilmemiş ve ödül almamış olmalıdır. Gönderilen eser okul çapında ödül aldıysa okul müdürlüğünden buna dair açıklama içeren bir dilekçe gerekmektedir.

11 Yapıtlar özgün olacak, herhangi bir yapıtı çağrıştırmayacak, bir yapıttan kopya bulundurmayacaktır. Özgün olmadığına kanaat getirilen eserler değerlendirme dışı tutulacaktır.

12 Yarışmaya katılacak Kısa Öyküler, Word belgesi A4 boyutunda, en fazla 3 sayfa olacak şekilde, Times New Roman yazı fontu ve 12 (on iki) punto ile, 1,5 satır aralığı bırakılarak yazılacaktır.

13 Dil bilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat edilmelidir.

Eser Teslimi

14 Eserler yalnızca konakoykuyarisma@gmail.com mail adresinden kabul edilecektir.

15 E-mail'in konu kısmına "Kısa Öykü Yarışması Başvurusu" yazılacaktır. İçerik kısmına da rumuz (En az 6 harfli, anlamlı veya anlamsız harf ve sayılardan oluşmalıdır. Rumuz eser sahibinin adını ve soyadını içeremez), eser sahibinin adı, soyadı, eserin ismi, eser sahibinin ikâmetgah adresi ve telefon numarası yazılmalıdır.

16 Eserin son gönderim tarihi 1 Ekim'dir.

Eserin Değerlendirilmesi

17 Yarışmaya gönderilen yapıtlar şartnameye uygunluk açısından ön jüri değerlendirmesinden geçer.

18 Şartnamede belirtilen hususlar dışında düzenlenen başvurular değerlendirmeye girmeden elenecektir. Ön değerlendirme sonucunda uygun görülen yapıtlar jüriye gönderilir.

19 Seçici kurul tarafından her eser 100 (yüz) üzerinden puanlanır. Puanlamalar gizli olarak yapılır. Tüm katılımcıların puanlaması ve sıralaması yapılır. Eşit puan almış eserler teknik ve içerik olarak yeniden değerlendirilip bir sıralama yapılacaktır.

20 Ödül alan eserler ve jürinin uygun gördüğü eserler Konak Belediyesi tarafından kitap olarak basılacaktır. Konak Belediyesi yarışmaya katılan eserlerin, yayın yer ve zamanını tayin etme, kısmen veya tamamen yayınlama yetkisine sahiptir.

21 Ödül almaya hak kazananların ücretleri kişisel hesaplarına yatırılacaktır.

22 Ödül almayı hak edenler, herhangi bir nedenle şartnameye uymadıkları anlaşılması ya da kendisine hiçbir şekilde ulaşılmaması durumunda tutanak tanzim edilerek söz konusu ödül, sıralamaya göre bir sonraki katılımcıya verilir.

bron: edebiyatatolyesi.net

